

Handlingsplan för likvärdig skola 2022-2027

Grundskolenämnden, Örebro kommun

Utbildningen bedrivs i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential.

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Grundskolenämnd, den 19 maj 2022, § 71

Dokumentansvarig på politisk nivå: Grundskolenämnden, Örebro kommun
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningschef förskola skola, Örebro kommun

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och upplägg	5
Genomförande	5
Förutsättningar	5
Resurser	6
Samarbeten och omvärldsbevakning	6
Avgränsningar	6
Uppföljning	6
Handlingsplan för likvärdig skola 2022-2027	7
Undervisning och lärande	7
<i>Mål</i>	7
<i>Insatser och aktiviteter</i>	7
Tillgänglig lärmiljö	9
<i>Mål</i>	9
<i>Insatser och aktiviteter</i>	9
Referenser	10

Inledning

Grundskolenämnden beslutade den 23 september 2021 att ge Förvaltningen förskola skola i uppdrag att ta fram en långsiktig handlingsplan för hur alla elever i Örebro kommuns kommunala grundskolor ska ha likvärdiga förutsättningar och möjligheter att uppnå läroplanens kunskapskrav samt att utbildningen bedrivs i en trygg lärandemiljö där alla elever ges förutsättningar till ett optimalt lärande och utveckling. Planen planerades att vara en bilaga till Grundskolenämndens verksamhetsplan för 2022, men på grund av omständigheter med pandemi och det världspolitiska läget har förvaltningen behövt ställa om sitt arbete och beslutet skjuts fram till nämnden i maj 2022.

Det finns idag en ojämlikhet mellan och inom skolor och elevers förutsättningar att nå kunskapskraven. Förvaltningen behöver arbeta strukturerat och långsiktigt för att skapa likvärdiga förutsättningar och möta de utmaningar som både elever och skolor har för att lyckas. Handlingsplanen för likvärdig skola ska ge riktning för förvaltningens arbete på olika nivåer. Den består av mål, insatser och aktiviteter inom områdena *Undervisning och lärande* samt *Tillgänglig lärmiljö*. Planen har tagits fram av förvaltningsledningen med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet och de behov som har identifierats i analyser av elevers kunskapsresultat, kvalitetsdialoger med skolledare och skolors kvalitetsplaner. Utgångspunkter har även varit rapporter från Skolinspektionen och Skolverket samt forskning och kunskapsöversikter om framgångsrikt förbättringsarbete och skolutveckling. Den omfattar och riktar sig till Örebro kommuns grundskolor, samtliga lärarkategorier, elevhälsans professioner, studie- och yrkesvägledare samt skolledare.

Bakgrund

Måluppfyllelsen i Örebro kommun har de senaste åren i årskurs 9 nått en platå där 76–78% (exkluderat lovskola) av eleverna når behörigheten till gymnasiets yrkesprogram. I de lägre årskurserna 3 och 6 framträder samma kunskapsnivåer på en aggregerad nivå. Det som sticker ut i resultaten och som även ligger i linje med den nationella utvecklingen är resultatskillnaderna mellan skolenheter. Framför allt är det lägre resultat i matematik och svenska som andraspråk vilket även lyfts i dialoger med rektorer. Dessa skillnader förklaras ofta utifrån så kallade yttre påverkansfaktorer som är kopplade till elevernas socioekonomiska förutsättningar exempelvis föräldrars utbildningsnivå, familjers inkomstnivåer, migrationsbakgrund. I resultaten ses också att skolornas resultat är ojämna från år till år vilket kan tyda på en ojämn kvalitet i undervisningen.

Skolan har ett uppdrag att kunna kompensera för elevernas olika förutsättningar och ge en utbildning där samtliga elever ges en möjlighet att nå så långt som möjligt. I rapporter kring resultatskillnader lyfts lärarskicklighet och en jämn och hög kvalitet på all undervisning som väsentlig för likvärdigheten i skolan. En avgörande faktor för att eleverna ska ha möjlighet till ett optimalt lärande och nå kunskapskraven är en god undervisning som utgår från elevernas behov och förutsättningar.

En tillgänglig lärmiljö¹ är ytterligare en förutsättning som krävs för att alla elever ska kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet. Det är dessa förutsättningar som ska ge möjlighet för eleverna att vara delaktiga i sitt lärande och ingå i en social gemenskap.

Under årets kvalitetsarbete med rektorerna har både undervisning och lärande samt tillgänglig lärmiljö på olika sätt lyfts fram som gemensamma utvecklingsområden. Det har även framkommit olikheter i utmaningar och de förutsättningar som inte bara grundar sig i elevunderlag utan även i lärarnas förutsättningar och kompetens i att möta varje elevs behov. Därför behöver insatser differentieras kopplat till olika utmaningar och förutsättningar samt resurser riktas utifrån varje skolas behov.

Syfte och upplägg

Syftet med handlingsplanen är att ge en gemensam långsiktig riktning och ramar för prioritering av arbetet på förvaltnings- och skolnivå. Den ska bidra till att utbildningen i Örebro kommuns grundskolor bedrivs med hög kvalitet i en trygg lärandemiljö som stimulerar *alla* elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential.

Planen är uppdelad i områdena *Undervisning och lärande* samt *Tillgänglig lärmiljö* där mål, insatser och aktiviteter beskrivs inom respektive område. Insatser och aktiviteter är identifierade i det systematiska kvalitetsarbetet på förvaltnings- och skolnivå och kan vara av generell eller specifik karaktär.

Det kan vara insatser och aktiviteter som redan är påbörjade och sådana där kartläggning och planering behöver påbörjas. Det kan vara insatser som alla skolor ska delta i eller riktas till några utifrån elevers och skolors olika behov och förutsättningar.

Genomförande

Förutsättningar

Verksamhetschefer leder arbetet med handlingsplanen tillsammans med skolledning och andra nyckelfunktioner som till exempel teamledare, förstelärare och skolornas elevhälsa. Föränderliga förutsättningar i både omvärld och kommun medför att aktiviteter kan förändras över tid och omprioriteras.

Handlingsplanen kommuniceras kontinuerligt och utvecklas i dialog inom det ordinarie kvalitetsarbetet. Under processen ska nya forum som nätverksgrupper, ämnesgrupper och implementeringen av LGR22 utformas.

¹ Tillgänglighet är ett begrepp som beskriver hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för barn och elever oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet är de förutsättningar som krävs för att alla barn och elever ska kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet. (SPSM)

Det kommer krävas en välutvecklad och anpassad organisatorisk kapacitet både på förvaltnings- och skolnivå i form av samordnande roller som kan planera, leda och genomföra aktiviteter. Kommunens organisationsförändring behöver löpa jämsides med förvaltningens arbete.

En del i förankringsarbete är lättillgänglig information och arenor för kommunikation som förvaltningens intranätssida och pedagogörebro.

Resurser

Den ordinarie budgettilldelning ligger till grund för genomförandet av handlingsplanen. Utöver det finns särskilda medel som programnämnd tillfört samt statsbidrag, huvudsakligen ”Statsbidrag för likvärdig skola”. I och med uppföljning inom delår och årsberättelse ska resurser ses över och anpassas.

Även kompetenshöjande resurser som finns tillgängliga genom Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten, SKR, Ifous och lärosäten ska användas inom ramen för handlingsplanen.

Samarbeten och omvärldsbevakning

Det kommer krävas utveckling av befintliga samarbeten samt behov av att tillskapa ny samverkan och samarbeten både internt och externt.

En kontinuerlig omvärldsbevakning i form av att anpassa och tillvarata de beslut och insatser som fattas på nationell nivå, till exempel nya styrdokument och professionsprogram för lärare och skolledare ska ligga till grund för arbetet.

Avgränsningar

Planen har avgränsats till skolans huvuduppdrag som styrs av skollag och läroplan. Samordning och anpassningar behöver göras kontinuerligt till Grundskolenämndens verksamhetsplan, det ordinarie driftsarbetet, andra utvecklingsarbeten och kommunens övergripande styrning i Örebros övergripande strategier och budget. Det är särskilt viktigt att samordna insatser med Plan för att trygga kompetensförsörjningen i Örebro kommuns förskolor och grundskolor som tagits fram tillsammans med lärarfacken i mars 2022 och som Lärarnas Riksförbund valde att samverka i oenighet med arbetsgivaren.

Uppföljning

Handlingsplanen ska följas och revideras inom den ordinarie uppföljningsprocessen. Det inkluderar den kommunala processen med uppföljning i delår 2 och årsberättelse samt inom förvaltningens systematiska kvalitetsarbete tillsammans med rektorerna med särskilt fokus på kvalitetsplaner och kvalitetsdialoger. I detta ingår även kontinuerliga analyser av resultat som exempelvis kunskapsresultat och skolenkäter.

Förvaltningen ska även undersöka möjlighet om att inleda samarbete med forskare eller forskningsinstitut för följeforskning och extern expertis.

Handlingsplan för likvärdig skola 2022-2027

Handlingsplanen för likvärdig skola ska bidra till att utbildningen i Örebro kommuns grundskolor bedrivs med hög kvalitet i en trygg lärandemiljö som stimulerar *alla* elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential. Planen är uppdelad i områdena *Undervisning och lärande* samt *Tillgänglig lärmiljö* där mål, insatser och aktiviteter beskrivs. Målen ska vara långsiktiga och insatser samt aktiviteter identifierade utifrån analyser och dialoger på skolenhets- och förvaltningsnivå. De ska följas upp kontinuerligt, revideras och prioriteras utifrån identifierade behov. Till handlingsplanen finns en aktivitetsplan med tidplan och ansvar för genomförande. Grundskola, lärare och skolledare används genomgående som samlade begrepp för alla skolformer, lärarkategorier, rektorer och biträdande rektorer om inget annat anges.

Undervisning och lärande

En avgörande faktor för att eleverna ska ha möjlighet till ett optimalt lärande och nå kunskapskraven är en god undervisning som utgår från elevernas behov och förutsättningar. Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande. Elevers delaktighet i utbildningen är en avgörande faktor för att lyckas.

Mål

- Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning.
- Ökad likvärdighet inom och mellan skolenheter och skolformer.

Insatser och aktiviteter

- 1) Kompetensutvecklingsinsatser och nätverk för lärare för att öka den ämnesdidaktiska kompetensen med grund i Lgr22
 - a) *Skapa förutsättningar för att rektorsteamet arbetar med Lgr22 och tillsammans planerar och organiserar arbetet med kollegialt lärande inom och över skolgränserna.*
 - b) *Skapa en organisation med förstelärare för att utveckla arbetet med undervisningsutveckling och ämnesdidaktik med nätverk och kompetensutveckling med Lgr22 som grund.*
- 2) Det språkutvecklande och språkstödande arbetet ska stärkas genom kompetenshöjande insatser för alla medarbetare.
 - a) *Tillsätta en samordnande tjänst för språkutvecklande arbete*
 - b) *Kartlägga kompetenser och kunskap om språk- och kunskapsutvecklande arbete och identifiera behov och insatser.*
 - c) *Ta fram en rutin för ett likvärdigt arbete med svenska som andraspråk (SVA)*
 - d) *Kartlägga och identifiera behov av insatser om flerspråkighet/ nyanlända/ modersmål och studiehandledning.*

- 3) Utveckla arbetet med en likvärdig och god kvalitet på undervisningen i särskolan.
 - a) *Kompetenshöjande insatser och nätverk med fokus på de nya läroplanerna och bedömarkompetens*
- 4) Utveckla arbetet med en likvärdig och god kvalitet på undervisningen i fritidshemmen.
 - a) *Skapa en struktur för nätverk för lärare med inriktning mot fritidshem*
 - b) *Stärka fritidshemmet i arbetet med elevers lärande och sociala utveckling samt komplement till skolarbetet, genom att identifiera behov av kompetenshöjande insatser utifrån läroplanen.*
- 5) Väl fungerande övergångar ska utvecklas mellan skolformer, stadier och fritidshem.
 - a) *Skapa rutiner för överlämnanden och övergångar.*
 - *Förskola – förskoleklass*
 - *Förskoleklass – åk 1*
 - *Åk 3 – åk 4*
 - *Åk 6 – åk 7*
 - *Åk 9 - gymnasiet*
 - b) *Skapa forum för förståelse för varandras uppdrag och arbetsätt. Med start förskola-förskoleklass.*
 - c) *Samarbeta med gymnasiets individuella program kring elever som saknar ett ämne för behörighet till gymnasiet.*
 - d) *Samarbeta i rektorsnätverk grundskola/gymnasieskolan*
- 6) Ett väl fungerande arbete kring tidiga insatser ska utvecklas.
 - a) *Läsa- skriva- räkna-garantin genomförs rutinmässigt och följs upp.*
 - b) *Kartläggningsmaterial i förskoleklass ska ligga till grund för de tidiga insatserna på skolorna.*
- 7) Handlingsplanen för digitalisering i förskola och skola ska revideras.
 - a) *Utvärdera arbetet med handlingsplanen och identifiera hur det fortsatta arbetet ska planeras.*
 - b) *Likvärdig tillgång till och utbildning i digitala läromedel och assisterande teknik.*
- 8) Samarbeten med lärosäten och forskningsinstitut om forskning och utveckling (FoU) ska utökas för att stärka vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i utbildningen.
 - a) *Skolor ska ges möjlighet att delta i praktikinära forskning bla inom ULF (Utbildning, lärande och forskning) med särskilda projektmedel*
 - b) *Vetenskaplig ledning för lärare och lärarlag i arbete med undervisningsutveckling och kartläggning av elevernas lärande.*
 - c) *Samarbeta med forskare som arbetar deltid i verksamhet som del av ett forskningsprojekt om digital och språklig utveckling.*
 - d) *Förvaltningen ska vara en aktiv part i arbetet med att utveckla en FoU-miljö för skolverksamma i Region Örebro tillsammans med Örebro Universitet.*

Tillgänglig lärmiljö

Tillgänglighet är den förutsättning som krävs för att alla elever ska kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet. En tillgänglig lärmiljö, sett till såväl den fysiska som den sociala och pedagogiska miljön, är en viktig del i att kunna utveckla inkluderande verksamheter. Det är dessa förutsättningar som ska ge möjlighet för eleverna att vara delaktiga i sitt lärande och ingå i en social gemenskap.

Mål

- All pedagogisk personal ska ha kunskap om och kompetens att utveckla tillgängliga lärmiljöer
- En likvärdig elevhälsa som främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande.
- Likvärdig tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Insatser och aktiviteter

- 9) Utveckla kompetenshöjande insatser
 - a) *Utbildningspaketet kring neuropsykiatriska funktionsvariationer ska erbjudas*
 - b) *Utveckla en långsiktig och hållbar utbildningsorganisation för Vägledande samspel*
- 10) Genomlys behovet av särskilda undervisningsgrupper för att utveckla en likvärdig och hållbar organisering.
- 11) Utveckla en samordnad och likvärdig elevhälsa
 - a) *Tillsätta en samordnande tjänst för elevhälsans arbete.*
 - b) *Kartlägga elevernas tillgång till och identifiera behov av elevhälsans professioner.*
- 12) Öka samarbeten med Örebro partnerskap, socialtjänst, Region Örebro och andra aktörer.
 - a) *Utveckla och permanenta pågående projekt Tillsammans för alla barns bästa (TABB)*
- 13) Minska andelen elever med hög frånvaro.
 - a) *Tillsätta en samordnande tjänst för närvaroarbetet.*
 - b) *Identifiera behov av aktiviteter utifrån pågående projekt och erfarenheter.*
- 14) Utveckla en likvärdig tillgång till studie- och yrkesvägledning.
 - a) *Framtagande av en huvudmannaplan för att utveckla arbetet med vägledning inom pågående ESF-projekt.*
 - b) *Tillsätta en samordnande tjänst för studie- och yrkesvägledning samt prao.*
 - c) *Kartlägga elevernas tillgång till och identifiera behov av studie- och yrkesvägledare.*
 - d) *Genomföra kompetensutvecklingsinsatser för studie- och yrkesvägledare.*

Referenser

Jarl, Maria, Blossing, Ulf och Andersson, Klas (2017) *Att organisera för skolframgång*. Stockholm: Natur & Kultur.

Läroplan för grundskola och grundsärskola, Lgr22, Lgsär22

Proposition 2017/18:182. *Samling för skolan*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Rönström & Johansson (2021). *Att förbättra skolor med stöd i forskning; exempel, analyser och utmaningar*. Stockholm: Natur & Kultur

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SKL (2019). *Framgångsfaktorer för skolans utveckling*.

Slutrapport från FoU-programmet Leda för skolutveckling. (2021) *Distribuerat ledarskap och utveckling av relationer. En förändringsstrategi för hållbar skolutveckling*. Stockholm: Ifous rapportserie 2021:5

SOU 2017:35. *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Strategi (2017) *Topp 25 2025. Övergripande skolutveckling i Örebro kommun*. Örebro: Örebro kommun.

Resultatrapport - resultatutveckling 2017-2020, Förvaltning förskola skola, Örebro kommun

.